

[Poul Dam.]

anden form for stramning. Når der her f. eks. tales om, at kommunerne i større udstrækning selv skal finansiere deres investeringer, så er det forholdsvis nemt at sige, men det betyder jo, at det er ganske bestemte former for aktivitetsudvidelse, der rammes specielt, og det betyder også, at det er ganske bestemte dele af landet, man lader sidde med byrderne.

Det drejer sig jo bl. a. om udviklingskommuner, kommuner, hvor der netop i en forholdsvis kort årrække er et meget stort investeringsbehov. Det er meget svært at klare, hvis man skal klare det ad skattevejen, hvis man ikke har mulighed for at optage lån til det. Og det er jo åbenbart det, der bremses i øjeblikket. Det kan mange steder, efterhånden som kommunerne bliver større, udlignes i nogen grad, men så store bliver kommunerne jo alligevel heller ikke, at man får den udligning mellem mange forskellige investeringsformål, som gør det naturligt, at staten kan klare sig med selvfinansiering. For kommunernes vedkommende vil det være sådan, at denne begrænsning vil ramme de enkelte kommuner uhyre forskelligt, og at den navnlig vil ramme alle udviklingsområderne på en meget beklagelig måde.

Dette, at den private sektor bliver mere følsom, gør vel også, at pengemarkedets og erhvervslivets dispositioner bliver langt mere afgørende og i mange tilfælde langt mere, skal vi sige katastrofale, end de har været tidligere. Hertil medvirker det utvivlsomt også, at vi nu har fået meget større enheder. Den koncentration inden for bankverdenen og sparekasseverdenen, som vi har oplevet i de senere år, medfører jo, at de besluttende instanser er langt færre, og at hver enkelt af dem har langt større muligheder for igennem en bestemt politik at øve en bestemt indflydelse på hele den økonomiske udvikling. Det er efter mit skøn nødvendigt med en langt bedre koordinering af finanspolitikken og pengepolitikken — og med pengepolitik tænker jeg her ikke så meget på den klassiske pengepolitik, på alle de forskellige indgreb, som man så udmærket godt kender. Vi må være nået til en situation, hvor det er klart, at den direkte medindflydelse eller direkte indflydelse fra

folkestyrets organer på pengeinstitutionernes politik, på de store erhvervsvirksomheders politik er nødvendig, hvis man overhovedet skal kunne styre den økonomiske udvikling.

Regeringens politik er vel ikke alt for vellykket. Det meste af det gode, man kan sige om den — og det er da klart, at man kan sige noget godt om den; hr. Grünbaum sagde ikke så meget af det gode, fru Grethe Philip sagde lidt mere af det, således er der kommet en vis balance — det meste af det gode må jo forklares dels ved konjunkturudviklingen på eksportmarkederne, først og fremmest Tyskland, dels ved de gode virkninger af den i sin tid så kritiserede devaluering. Men det må vel egentlig siges, i hvert fald ud fra det synspunkt, som jeg har, at med det grundlag, som findes for regeringens politik, det såkaldte liberale grundlag, som i virkeligheden betyder, at de private økonomiske interesser er og skal være autonome — uden for det område, som man kan beskæftige sig med fra folkestyrets side — kan der ikke opnås tilfredsstillende resultater. Det er nødvendigt i vor verden, i den økonomiske og tekniske situation, vi er kommet i, at få en langt bedre koordinering af de forskellige økonomiske instanser, at få langt bedre kontrol med pengeverdenen, med pengeinstitutioner og med erhvervslivet fra folkestyrets side; ellers vil det blive ved med at gå galt, ligegyldigt for resten hvem der sidder i regeringen.

Sigsgaard: Ved debatterne her i tinget tales der jo ofte, som om de skiftende regeringer suverænt bestemmer, hvordan den økonomiske udvikling skal være her i landet. Socialdemokraterne beskylder de borgerlige for bevidst at fremkalde arbejdsløshed, og de borgerlige beskylder socialdemokraterne for at føre inflatorisk politik. Selvfølgelig er der i hvert fald nuanceforskelle, men det væsentlige er jo for det første, at både socialdemokratiske og borgerlige regeringer er enige om én ting, nemlig at det drejer sig om at få det nuværende system til at blomstre økonomisk, og det gør man ved at give kapitalen gode arbejdsvilkår, også selv om det skal gå ud over lønarbejderne sådan som ved helhedsløsningen eller ved indefrysningen af